

[Hans Nielsen.]

skal man med Hensyn til Lovforslagets § 1 udtale, at man finder det betænkeligt, ifald der blev vedtaget en Lov, der eventuelt kunde løse en Købmand, der har lovet at holde en Aftale, fra det saaledes givne Løfte.“

Det er netop den Betænkelighed, jeg har fremhævet, som ogsaa Grosserer-Societetet her fremsætter: at Formuleringen af § 1, som den her fremtræder, vil have den Følge, at man ikke behøver, undtagen naar det passer en, at holde sit Ord og Løfte ved indgaaede Forpligtelser. Jeg forstaaer saa godt, at man i Handelslivet reagerer meget mod en saadan Moral, for den vil være fuldstændig ødelæggende for al Handel og hæderlig Forretning. Det er altsaa ikke alene mig, der siger det, men det er Grosserer-Societetet, som fremhæver denne Fare ved § 1.

Endnu meget stærkere gaar Industri- raadet imod denne § 1, idet Industri- raadet udtaler, at Reglerne i denne Paragraf er saa ubestemte og saa udflydende, at deres Indflydelse paa Erhvervsvilkårene i Almindelighed ikke med Sikkerhed lader sig fastlægge, og saa siger de:

„Industri- raadet maa derfor meget bestemt fraraade, at Lovregler af denne Beskaffenhed bliver gennemført, og kan i Forslaget herom kun se et Forsøg paa ad Omveje at genskabe Krigstidens tvangsekonomiske Indgreb i Erhvervs- livets Frihed. Selve det Princip: at en Borger skal have fuld Frihed til — naar vedkommende ser sin Fordel derved — at bryde en indgaaet Aftale i Stedet for paa lovlig Vis at opsigge den, maa Industri- raadet anse for yderst forkasteligt, og Raadet kan ikke se andet end, at Gennemførelsen af et saadant Princip vil komme til at medføre en alvorlig Svækkelse af den almindelige Retsbevidsthed.“

Det er altsaa Industri- raadet, der siger, at en saadan Lovbestemmelse som den her foreslaaede vil svække den almindelige Retsbevidsthed og i det væsentlige ophæve Lov og Orden indenfor Forretningslivet. Det er derfor for mig den største Gaade, at det konservative Parti har kunnet mønstre tre Udvalgsmedlemmer, som anbefaler dette Forslag. Jeg ved vel, at man fra den Side

vil sige, at Lovforslaget er blevet ændret siden, men det er ikke ændret paa det afgørende Punkt; dette, at en Mand ikke skal staa ved sit Ord, er fremdeles opretholdt, det er der ikke røkket ved, og derfor gælder Industri- raadets Kritik og voldsomme Kritik ogsaa det foreliggende Ændringsforslag.

Jeg maa ogsaa fremhæve, at Arbejdsgiverforeningen protesterer derimod, fordi Arbejdsgiverforeningen jo er en stor Organisation, hvis Interesser er uhyre omfattende, og hvis Mening man ikke kan lade ude af Betragtning ved denne Lejlighed. Og hvad siger saa Arbejdsgiverforeningen om § 1?

„Arbejdsgiverforeningen maa bestemt advare imod, at man skrider til en Lovgivning, i Henhold til hvilken det fastslaas, at de mellem Borgerne indbyrdes indgaaede Aftaler ikke behøver at overholdes, naar dette i givet Fald ikke maatte passe en eller flere af Kontrahenterne.“, og senere tilføjes det:

„at indgaaede Aftaler skal holdes i alle deres Ord og Punkter“.

Jeg forstaaer saa godt, at Arbejdsgiverforeningen særlig fremhæver dette, thi det har været et Særkende for de ledende Mænd indenfor Arbejdsgiverforeningen her i Landet, at det næsten altid har været Mænd, hvis Ord var til at tro paa. Den gamle Etatsraad N. Andersen var en haard Mand overfor Arbejderne, men afdøde Martin Olsen sagde en Gang om ham til mig: Det er en haard Mand at have med at gøre for os Arbejdere, men der er en god Ting ved ham, og det er, at naar Etatsraad Andersen endelig har givet sit Ord, saa staaer det fast; der kan ske, hvad der vil, indenfor Arbejdsgiverne, saa bliver det, han har sagt, gennemført. Det samme tror jeg, man kunde sige om Hauberg og om Alexander Foss og andre. Det var et Særkende for de Mænd, at selv om de var haarde Folk overfor Arbejderne, saa stod de ved deres givne Ord, og derfor er det et Kardinalpunkt i Arbejdsgiverforeningen, at naar man har givet sit Ord, skal man staa ved det, og det samme gælder selvfølgelig indenfor Fagforeningerne. Den Fagforeningsleder, som ikke vil staa ved sit Ord, han bliver hurtigt færdig paa den ene eller den anden Maade i de Kredse, og derfor er det kun naturligt, at man for-